

C/2024/3388

31.5.2024

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την καλή διαβίωση των σκύλων και των γατών και την ιχνηλασιμότητά τους

[COM(2023) 769 final – 2023/0447 (COD)]

(C/2024/3388)

Εισηγητής: **Maciej Dawid KUNYSZ**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 25.1.2024 Συμβούλιο, 1.2.2024
Νομική βάση	Άρθρο 43 παράγραφος 2, άρθρο 114 και άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο όργανο	Τμήμα «Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον»
Έγκριση από το τμήμα	26.2.2024
Έγκριση από την Ολομέλεια	21.3.2024
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	586
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	174/2/7

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) επιδοκιμάζει θερμά τα μέτρα που προτίθεται να λάβει η ΕΕ υπέρ της καλής διαβίωσης και της ιχνηλασιμότητας των σκύλων και των γατών. Η ανάλυση του προτεινόμενου κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταδεικνύει την πολυπλοκότητα και τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του προβλήματος. Ενώ η θέσπιση ενιαίων προτύπων και απαιτήσεων σε επίπεδο ΕΕ αποτελεί βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, θα είναι καθοριστικής σημασίας να εξισορροπηθούν τα οφέλη με τα επακόλουθα ζητούμενα. Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, των ενδιαφερόμενων μερών και των ΜΚΟ θα είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων της πρότασης και τη διασφάλιση μακροπρόθεσμων θετικών εξελίξεων όσον αφορά την καλή διαβίωση των ζώων συντροφιάς στην Ευρώπη.

1.2. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η ανάπτυξη συστημάτων ταυτοποίησης και καταχώρισης είναι πολύ σημαντική για την καλύτερη μεταχείριση των σκύλων και των γατών, καθότι διευκολύνει τον εντοπισμό της προέλευσης και του ιστορικού υγείας των ζώων. Η θέσπιση ενιαίων συναφών απαιτήσεων σε κάθε χώρα θα συμβάλει στην καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας και στην καλύτερη παρακολούθηση των μετακινήσεων των ζώων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, θα πρέπει να εξεταστούν διάφορες μέθοδοι ταυτοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των μικροτσιπ και των διαβατηρίων ζώων, οι οποίες θα διασφαλίσουν την εύκολη προσπέλαση πληροφοριών σχετικών με τα ζώα και την κατάσταση της υγείας τους.

1.3. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι ο υπό εξέταση κανονισμός θα έχει σημαντική επίδραση στην αγορά ζώων συντροφιάς, καθότι ενδέχεται να αυξήσει το κόστος που θα πρέπει να επωμιστούν οι εκτροφείς και οι έμποροι για να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε το πρόσθετο αυτό κόστος να γίνει αντιληπτό ως επένδυση στην ενίσχυση της ασφάλειας και της καλής διαβίωσης των ζώων και στην προστασία των καταναλωτών.

1.4. Ο κανονισμός πρέπει να ενισχύσει τη διαφάνεια και τη βεβαιότητα για τους καταναλωτές όσον αφορά την προέλευση και την κατάσταση της υγείας των ζώων που αγοράζουν και να συμβάλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης τους στην αγορά ζώων συντροφιάς.

1.5. Το ανεξέλεγκτο εμπόριο σκύλων και γατών προκαλεί πολυάριθμα προβλήματα, όπως αυτά της μεταχείρισης των ζώων, των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία και της διασφάλισης της ανταγωνιστικότητας στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Ο προτεινόμενος κανονισμός πρέπει να αποσκοπεί στη μείωση της παράνομης εμπορίας με τη θέσπιση αυστηρών απαιτήσεων για τους εκτροφείς και τους εμπόρους, όπως λόγου χάρι όσον αφορά την αδειοδότηση, την καταχώριση και τη συμμόρφωση με ορισμένα πρότυπα καλής διαβίωσης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρεωτικής στείρωσης, η οποία είναι η μόνη βιώσιμη λύση για τον περιορισμό της πληθώρας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Επιπλέον, η βελτίωση της διαφάνειας και της ταυτοποίησης των ζώων πρέπει να αποσκοπεί στην προστασία των καταναλωτών από την αγορά, εν αγνοία τους, ζώων παράνομης προέλευσης. Η ΕΟΚΕ εισηγείται να θεσπιστούν ελάχιστοι κανόνες σχετικοί με τις κυρώσεις που θα επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης του κανονισμού.

1.6. Κατά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας, η ΕΟΚΕ συνιστά να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην υποστήριξη και την εκπαίδευση των εκτροφέων και των εμπόρων στην προσπάθειά τους να προσαρμοστούν ευκολότερα στις νέες απαιτήσεις.

1.7. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας στην ανταλλαγή πληροφοριών, βελτιστων πρακτικών και τη διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων για την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας ζώων. Εν προκειμένω, η συμμετοχή της Ιντερπόλ, των ΜΚΟ και των κοινωνικών δικτύων θα είναι καθοριστικής σημασίας.

1.8. Σύν τοις άλλοις, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι θα είναι πολύ σημαντικό να εξασφαλιστούν επαρκείς πόροι για τα συστήματα ταυτοποίησης και καταχώρισης, ώστε να είναι αποτελεσματικά και προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

1.9. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση, η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι σε όλους τους σκύλους και τις γάτες στην ΕΕ θα επιφυλάσσεται καλή διαβίωση και ότι θα ταυτοποιούνται και θα καταχωρίζονται καταλλήλως, κάτι που θα καθιστά ευκολότερο τον εντοπισμό τους και θα αποτρέπει την παράνομη εμπορία και άλλα φαινόμενα όπως το λαθρεμπόριο. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η πρωτοβουλία αυτή αντικατοπτρίζει επίσης την ανάγκη προστασίας των καταναλωτών από τους κινδύνους που ενέχει η αγορά ζώων από παράνομους προμηθευτές, τα οποία μπορεί να είναι άρρωστα ή να υφίστανται κακομεταχείριση.

2. Γενικό πλαίσιο

2.1. Με την πάροδο των ετών, έχουν ενταθεί οι κοινωνικές ανησυχίες ως προς την ηθική μεταχείριση των ζώων. Η καλή διαβίωση των ζώων παρουσιάζει πολιτικό ενδιαφέρον εδώ και δεκαετίες⁽¹⁾. Η νομοθεσία για την καλή διαβίωση των εκτρεφόμενων ζώων αγροκτήματος εντάσσεται σε ένα πολύ αυστηρό πλαίσιο για την καλή μεταχείριση των ζώων στην κτηνοτροφική μονάδα, κατά τη μεταφορά και τη σφαγή τους⁽²⁾, και συχνά βασίζεται σε τεκμηριωμένες έρευνες⁽³⁾.

2.2. Ωστόσο, στην περίπτωση των γατών και των σκύλων, οι κανονιστικές εξελίξεις σε ολόκληρο τον κόσμο είναι βραδύτερες, τόσο όσον αφορά τα θιγόμενα θέματα όσο και τις ιδιαιτερότητές τους. Σε περιοχές όπως οι ΗΠΑ και η πολιτεία της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία, η νομοθεσία περιλαμβάνει ελάχιστες απαιτήσεις για την κατοχή και τη μεταχείριση σκύλων και γατών σε καθημερινή βάση. Μάλιστα, στις περισσότερες περιπτώσεις, η νομοθεσία εντάσσεται κάπου μεταξύ των γενικών διατάξεων κατά της βάνουσης μεταχείρισης και αυτών που διέπουν την καλή διαβίωση των ζώων⁽⁴⁾.

2.3. Η ενωσιακή νομοθεσία επικεντρώνεται αποκλειστικά στους ελέγχους των μεταφορών και στους κτηνιατρικούς ελέγχους, το οποίο σημαίνει ότι όλες οι άλλες πτυχές της καλής διαβίωσης των ζώων συντροφιάς ρυθμίζονται μέχρι στιγμής βάσει του εκάστοτε εθνικού κανονιστικού συστήματος, το οποίο διαφέρει από χώρα σε χώρα.

⁽¹⁾ Bayvel, A.D., Cross, N., «Animal welfare: a complex domestic and international public policy issue—who are the key players?» (Η καλή διαβίωση των ζώων: ένα σύνθετο ζήτημα εθνικής και διεθνούς δημόσιας πολιτικής – ποιοι είναι οι βασικοί παράγοντες;) *Journal of Veterinary Medical Education*, (2010) 37:3–12. doi: 10.3138/jvme.37.1.3 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20378871/>

⁽²⁾ Caporale, V., Alessandrini, B., Dalla Villa, P., Del Papa, S., «Global perspectives on animal welfare: Europe» (Παγκόσμιες προοπτικές όσον αφορά την καλή διαβίωση των ζώων: Ευρώπη). *Scientific and Technical Review*, (2005) 24:567–77. doi: 10.20506/rst.24.2.1594 <https://doc.woah.org/dyn/portal/index.xhtml?page=alo&aloid=30460>

⁽³⁾ Grandin, T., «Special report: maintenance of good animal welfare standards in beef slaughter plants by use of auditing programs» (Ειδική έκθεση: τήρηση ικανοποιητικών προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων σε σφαγεία βοοειδών με τη χρήση προγραμμάτων ελέγχων), *Journal of the American Veterinary Medical Association*, (2005) 226:370–3. doi: 10.2460/javma.2005.226.370 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15702685/>

⁽⁴⁾ Andersen, S.S., Meyer, I., Forkman, B., Nielsen, S.S., Sandøe, P., «Regulating companion dog welfare: a comparative study of legal frameworks in western countries» (Η νομοθεσία σχετικά με την καλή διαβίωση των σκύλων συντροφιάς: μια συγκριτική μελέτη των νομικών πλαισίων στις δυτικές χώρες), *Animals* (2021) 11:1660. doi: 10.3390/ani11061660 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34199669/>

2.4. Οι γάτες και οι σκύλοι έχουν σημασία για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων και θεωρούνται μέλη της οικογένειας, καθότι προσφέρουν όχι μόνο συντροφιά, αλλά αποτελούν και πηγή στοργής και συναισθηματικού δεσίματος ⁽⁵⁾: οι δε σκύλοι δεν είναι πλέον μόνο ζώα συντροφιάς, αλλά ενίοτε και συνοδοί ή βοηθοί ατόμων με αναπηρία ⁽⁶⁾.

2.5. Δεδομένου ότι τα ζώα προσφέρουν σε μεγάλο βαθμό συντροφιά, η αλλαγή του τρόπου ζωής και των απαιτήσεων των ανθρώπων μπορεί να βλάψει την καλή τους διαβίωση ⁽⁷⁾. Μοιάζει εύκολο να υποτεθεί ότι τα ζώα συντροφιάς αντιμετωπίζονται με σεβασμό ως τέτοια και ότι διασφαλίζεται η «καλή διαβίωση τους», αλλά δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν αυτή την άποψη. Πράγματι, παρά την υπόθεση αυτή, εξακολουθούν να εγείρονται σοβαρές ανησυχίες ως προς την καλή διαβίωση των ζώων συντροφιάς ⁽⁸⁾.

2.6. Η ΕΕ έχει εδώ και καιρό δεσμευτεί να μεριμνήσει για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων, κάτι που αποτυπώνεται σε πολυάριθμους κανονισμούς και πρωτοβουλίες. Δεδομένης της μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης των ατόμων ως προς τις συνθήκες διαβίωσης των σκύλων και γατών και του αυξανόμενου αριθμού των ζώων αυτών που εκτρέφονται ως ζώα συντροφιάς στην Ευρώπη, η πρόταση για την καλή διαβίωση, την ιχνηλασιμότητα και την εμπορία τους αποσκοπεί στην εναρμόνιση και την ενίσχυση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

3. Παρατηρήσεις

3.1. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα για την καλή διαβίωση των σκύλων και των γατών είναι ο υπερπληθυσμός τους και η συμφόρηση στα καταφύγια αυτών των ζώων, κυρίως εξαιτίας της εγκατάλειψης και της μη στέρωσής τους. Στις ΗΠΑ το 2019 καταγράφηκαν περισσότερες από 3,5 εκατομμύρια εισαγωγές σε καταφύγια (συμπεριλαμβανομένων τόσο σκύλων όσο και γατών). Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των σκύλων και γατών που βρίσκονται σε καταφύγια στην Ευρώπη, αλλά εκτιμάται ότι, συνολικά, υπάρχουν περίπου 100 εκατομμύρια εγκαταλελειμμένα ζώα συντροφιάς, συμπεριλαμβανομένων όχι μόνο όσων βρίσκονται σε καταφύγια, αλλά και των αδέσποτων σκύλων και γατών.

3.2. Οι αδέσποτοι σκύλοι αποτελούν σοβαρό πρόβλημα σε αρκετές περιοχές της νότιας και ανατολικής Ευρώπης και σοβαρή απειλή για τη δημόσια υγεία, καθότι αυξάνεται ο κίνδυνος επίθεσης κατά ανθρώπων και άλλων οικόσπιτων ζώων και μετάδοσης της λύσσας. Η μόνη βιώσιμη λύση για τη μείωση του αριθμού των αδέσποτων σκύλων είναι η προτίμηση της στέρωσης ή, κατά περίπτωση, η υποχρεωτική στέρωση των ζώων σε καταφύγια και των μη καθαρόαιμων ζώων με γνωστούς ιδιοκτήτες.

3.3. Μια σημαντική πηγή ανησυχίας για την καλή διαβίωση των ζώων είναι η εκτροφή ράτσας βραχυκέφαλων σκύλων και γατών, η οποία εγείρει επίσης ηθικά ζητήματα λόγω των συναφών προβλημάτων υγείας.

3.4. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί ανησυχητική αύξηση της παχυσαρκίας των ζώων συντροφιάς, κυρίως επειδή δεν κινούνται αρκετά και καταναλώνουν υπερβολικές ποσότητες τροφής, με συνέπεια να ανακύπτουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Σημαντικός αριθμός ιδιοκτητών σκύλων πιστεύει εσφαλμένα ότι το υπερβολικό βάρος είναι ενδεδειγμένο για τα ζώα τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς θέλουν να ταΐζουν τα ζώα τους με φυτική τροφή, αλλά η χορτοφαγική και η αμιγώς χορτοφαγική διατροφή αντενδείκνυνται στις γάτες. Τέλος, οι άνθρωποι μερικές φορές ανθρωπομορφοποιούν τα ζώα, αποδίδοντάς τους τα χαρακτηριστικά, τα συναισθήματα ή τις προθέσεις τους και η στάση αυτή, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, μπορεί επίσης να θέσει σε κίνδυνο την καλή διαβίωση των ζώων συντροφιάς.

⁽⁵⁾ Albert, A., Bulcroft, K., Pets, families, and the life course (Ζώα συντροφιάς, οικογένεια και ο κύκλος της ζωής), *Journal of Marriage and Family* (1988) 50:543. doi: 10.2307/352019 <https://www.jstor.org/stable/352019?origin=crossref>

⁽⁶⁾ Rodriguez, K.E., Greer, J., Yacilla, J.K., Beck, A.M., O'Haire, M.E., «The effects of assistance dogs on psychosocial health and wellbeing: a systematic literature review» (Η επίδραση των σκύλων συνοδείας στην ψυχική υγεία και την ευεξία: μια συστηματική ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας), *PLoS One* (2020) 15:e0243302. doi: 10.1371/journal.pone.0243302 <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0243302>

⁽⁷⁾ Sonntag, Q., Overall, K., Key determinants of dog and cat welfare: behaviour, breeding and household lifestyle (Οι κύριοι παράγοντες της καλής διαβίωσης των σκύλων και των γατών: συμπεριφορά, αναπαραγωγή και ο οικιακός τρόπος ζωής), *Scientific and Technical Review* (2014) 33:213–20. doi: 10.20506/rst.33.1.2270 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25000794/>

⁽⁸⁾ Ascione, F.R., Shapiro, K., «People and animals, kindness and cruelty: research directions and policy implications» (Άνθρωποι και ζώα, καλσύνη και βαναυσότητα: προσανατολισμοί της έρευνας και επιπτώσεις για την πολιτική), *Journal of Social Issues* (2009) 65:569–87. doi: 10.1111/j.1540-4560.2009.01614.x <https://pspsi.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-4560.2009.01614.x>

3.5. Κατά την ΕΟΚΕ, η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων ταυτοποίησης πρέπει να συμβάλει στην εφαρμογή ομοιόμορφων τεχνολογιών και διαδικασιών ταυτοποίησης και καταχώρισης των σκύλων και των γατών στην ΕΕ. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι τα συστήματα αυτά θα πρέπει να αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ιχνηλασιμότητας των ζώων, του ιστορικού της υγείας τους και των ιδιοκτητών τους, κάτι που είναι σημαντικό για την καλύτερη διαβίωση των ζώων, την πάταξη της παράνομης εμπορίας και την αύξηση της ευθύνης των εκτροφέων και των πωλητών. Τα ολοκληρωμένα συστήματα ταυτοποίησης πρέπει επίσης να υποστηρίζουν την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να διευκολύνουν τη διακρατική συνεργασία στα της προστασίας των ζώων. Η εφαρμογή των εν λόγω συστημάτων προϋποθέτει συνεργασία σε διάφορα διοικητικά επίπεδα, καθώς και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ και του ιδιωτικού τομέα.

3.6. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η τυποποίηση των απαιτήσεων καλής διαβίωσης θα πρέπει να αποσκοπεί στη διασφάλιση ομοιόμορφων και υψηλών προτύπων φροντίδας των ζώων σε ολόκληρη την ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν λεπτομερείς κανόνες που θα καθορίζουν τις ελάχιστες συνθήκες διαβίωσης, τη διατροφή, την κτηνιατρική περίθαλψη, τη στείρωση και την προστασία από ασθένειες και την κακοποίηση. Η εφαρμογή αυτών των προτύπων δεν αποσκοπεί μόνο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ζώων, αλλά και στην προαγωγή της υπεύθυνης εκτροφής και εμπορίας και στη μείωση της εξάπλωσης ασθενειών.

3.7. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη εκπόνησης χρηματοδοτικών και συμβουλευτικών προγραμμάτων υποστήριξης των μικρών εκτροφέων, έτσι ώστε να μπορέσουν να προσαρμοστούν στους νέους κανονισμούς χωρίς να τεθούν σε κίνδυνο οι δραστηριότητές τους. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις και τη δυνατότητα επιμόρφωσης και εκπαίδευσης.

3.8. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι οι ΜΚΟ μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην προώθηση και την εφαρμογή αλλαγών στην προστασία της καλής διαβίωσης των σκύλων και των γατών, όπως προτείνεται στο υπό εξέταση έγγραφο. Οι δραστηριότητές τους μπορεί να περιλαμβάνουν τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών εκστρατειών, την υποστήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών για τη φροντίδα των ζώων, τη συνεργασία με κυβερνητικές αρχές στη θέσπιση και την επιβολή της οικείας νομοθεσίας και τη συμβολή στην ανάπτυξη συστημάτων ταυτοποίησης και καταχώρισης των ζώων. Συνιστάται επίσης να επισημανθεί η ανάγκη συμμετοχής των ΜΚΟ στη διεθνή προσπάθεια καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας ζώων και στην προώθηση της συνεργασίας παγκοσμίως.

3.9. Είναι σημαντικό να αυστηροποιηθεί η ευθύνη των ηλεκτρονικών πλατφορμών πώλησης ζώων με τη θέσπιση κανονισμών και μηχανισμών εποπτείας που θα υποχρεώνουν τις εν λόγω πλατφόρμες να επαληθεύουν την ταυτότητα των πωλητών, την προέλευση των ζώων και τη συμμόρφωση με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία που διέπει την καλή μεταχείριση των ζώων (π.χ. τις διατάξεις περί στείρωσης). Οι εν λόγω πλατφόρμες θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε οι αγγελίες πωλήσεων να συμμορφώνονται με τις θεσμοθετημένες απαιτήσεις καλής διαβίωσης και ιχνηλασιμότητας των ζώων. Θα μπορούσαν δε οι πλατφόρμες να υποχρεούνται να αφαιρούν τις παράνομες αγγελίες και να συνεργάζονται με τις αρχές επιβολής του νόμου για την πάταξη της παράνομης εμπορίας ζώων. Τα μέτρα αυτά μπορούν να συντείνουν σημαντικά στη βελτίωση της προστασίας των ζώων και στην ενίσχυση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των διαδικτυακών συναλλαγών.

Βρυξέλλες, 21 Μαρτίου 2024.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE